Kulturutskottets betänkande 1984/85:2

om vissa museifrågor

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande sex motionsförslag som syftar till att bygga ut museiverksamheten på olika områden. Utskottet har inhämtat yttranden över motion 1983/84:641 om regalskeppet Kronan från riksantikvarieämbetet, statens sjöhistoriska museum samt Kalmar läns museum.

Samtliga motioner avstyrks.

Motioner

Yrkanden

I motion 1983/84:641 av Birger Rosqvist m. fl. (s) yrkas att riksdagen uttalar sig för att överväganden görs beträffande möjligheterna att från statens sida bidra till arbetet med bärgning och tillvaratagande av föremål från regalskeppet Kronan.

I motion 1983/84:1225 av Lars Ahlström (m) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett varvsmuseum i Göteborg.

I motion 1983/84:1650 av Arne Fransson m. fl. (c) yrkas att riksdagen begär att regeringen låter utreda frågan om ett centralt journalarkiv och möjligheten att förlägga ett sådant till Jönköping.

I motion 1983/84:1667 av Per-Olof Strindberg (m) och Christer Nilsson (s) yrkas att riksdagen hos regeringen begär att en utredning tillsätts med syfte att utreda förutsättningarna för ett invandrarmuseum i Norrköping i enlighet med vad i motionen anförts.

I motion 1983/84:2276 av Marianne Karlsson (c) yrkas att riksdagen beslutar begära att regeringen undersöker möjligheterna för ett cirkusmuseum.

I motion 1983/84:2279 av Börje Stensson (fp) yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om vikten av att ett invandrarmuseum tillskapas och att statsmakterna därvid har ett särskilt ansvar,
2. att förutsättningarna i Norrköping särskilt beaktas.

Regalskeppet Kronan

Regalskeppet Kronan förliste år 1676 ca 4 sjömil utanför Hulterstad på Ölands ostkust. Av de 840 man som fanns ombord omkom 800. Vraket efter Kronan återfanns år 1980 på 26 meters djup. Det har beräknats att hittills ca 5 % av vrakplatsen har undersökts. Över 6 000 föremål har bärgats. Fynden från Kronan ger en bild av 1600-talets vardag och helg såväl till sjöss som till lands. Av stort vetenskapligt intresse är bl. a. de nautiska instrument som tagits upp.

Den marinarkeologiska undersökningen av regalskeppet Kronans vrakplats bedrivs sedan år 1980 under ledning av Kalmar läns museum. F. n. arbetar man enligt en plan som medger att projektet kan avslutas senast år 1988. Efter denna femårsperiod skall en utvärdering göras av vunna resultat med en bedömning om ytterligare bärgning är erforderlig. Kostnaderna för undersökningar och rapportarbete uppgår till ca 500 000 kr. per år. Dessa kostnader bestrids till största delen genom donerade eller insamlade medel. Staten har stött projektet bl. a. genom direkta bidrag om 50 000 kr. jämte visst utrustningsbidrag som lämnats via riksantikvarieämbetet. Vidare har Kalmar kommun och Kalmar läns landsting vardera anslagit 60 000 kr. som garanti för projektledarens lönekostnader under innevarande år. Betydande insatser med statliga medel har redan gjorts från kustbevakningens, marinens samt Sveriges geologiska undersöknings sida. Samtliga dessa myndigheter har under längre resp. kortare tider ställt diverse arbetsinsatser, fartyg, utrustning och dykare till förfogande. Även de statliga myndigheterna inom den kulturminnesvårdande sektorn, såsom riksantikvarieämbetet, statens sjöhistoriska museum samt länsstyrelsen i Kalmar har alltsedan starten 1980 bidragit med sina tjänster i form av rådgivning, planering och praktisk fältverksamhet.

Motion 1983/84:641

Motionärerna redovisar det arbete som hittills bedrivits i projektet Kronan och hävdar att några statliga medel hittills inte tilldelats projektet. De menar att ekonomiska garantier måste skapas om ett framtida undersökningsarbete skall tryggas och planeras. Platsens belägenhet och alla nu kända värdeföremål gör att plundring ej kan uteslutas. Det är därför angeläget att bärgningsarbetet ej drar alltför långt ut på tiden.

Kronan erbjuder, sägs det, en stor arbetsuppgift och vetenskaplig utmaning för många år framöver för marinarkeologin.

Med frivilliga insatser har man kommit en bit på väg. Motionärerna anser att om Kronan skall tas till vara på det sätt den förtjänar torde stödinsatser från central myndighet – riksantikvarieämbetet – vara nödvändiga. Kronanprojektet bör, säger de, ingå i en övergripande planering av kulturminnesvården. Projektet är betydelsefullt när det gäller att främja kunskapen om

svenskt sjöförsvar, svensk handelssjöfart och svensk skeppsbyggeriverksamhet genom tiderna.

Remissyttranden

Riksantikvarieämbetet anser sig f. n. inte kunna tillstyrka att statens stöd för bärgning av Kronan väsentligt förändras. Ämbetet anför bl. a. följande skäl för sitt ställningstagande.

När det gäller de statliga resurserna för denna typ av verksamhet måste dock insatserna för Kronan ställas i relation till övriga – kända och förväntade – behov av marinarkeologiska undersökningar. Exempelvis utreds f. n. möjligheterna att undersöka vraket efter 1600-talsskeppet Nya Svärdet. Fartyget som hotas av total förintelse bedöms som synnerligen värdefullt ur marinhistorisk och teknisk synvinkel.

Marinarkeologiska undersökningar är resurskrävande inte enbart genom att de fordrar specialutbildad personal och dyrbar teknisk utrustning. Handhavandet av vrakdelar och andra skeppsfynd ställer stora anspråk på konserveringsutrustning, lagerlokaler och lokaler för utställning. Konserveringsanstalternas kapacitet är begränsade och deras resurser måste räcka till den samlade arkeologiska verksamheten i landet. Möjligheterna att konservera fyndmaterialet innebär därför en begränsning i sig.

Statens sjöhistoriska museum uttalar att projektet Kronan är av stort kulturhistoriskt värde och att många av föremålen är av stort intresse. Själva undersökningen har medfört såväl en teknik- som metodutveckling. Museet anser dock att ett beslut om ytterligare statlig resurstilldelning bör ställas i relation till övriga behov såväl inom kulturminnesvården generellt som till aktuella marinarkeologiska undersökningar. Hänsyn bör bl. a. tas till att andra marinarkeologiska projekt redan föreligger samt att nya ständigt tillkommer och en prioritering måste göras med utgångspunkt i vad ovan nämnts.

Statens sjöhistoriska museum har dock inget att erinra mot att ytterligare statliga medel efter ovannämnda prövning tillförs projektet Kronan. Som krav bör dock ställas att innan medel för projektet beviljas, ett detaljerat handlingsprogram för den närmaste femårsperioden upprättas och presenteras för berörda myndigheter.

Kalmar läns museum erinrar om att undersökningen av Kronan är museets hittills största dokumentations- och utställningsprojekt och ingår som en väsentlig del i programarbetet inför museets inflyttning i nya lokaler under år 1985. Museet anför vidare att en förutsättning för länsmuseets huvudmannaskap för projektet är givetvis att samtliga fynd fördelas till museet: endast härigenom kan museet på längre sikt planera såväl den vetenskapliga bearbetningen som den utåtriktade verksamheten i form av basutställningar i museets egna lokaler liksom produktion av vandringsutställningar till andra institutioner. I ett kommande skede kan givetvis deposition för kortare eller längre tid diskuteras beträffande dubblettexemplar av bärgade föremål.

Beträffande finansieringen av projektet menar museet att det för dess del givetvis är väsentligt att detta sker på sådant sätt, att planeringar kan bedrivas med kontinuitet för flerårsperioder. Museet uttalar sig därför för ett statligt stöd till Kronanprojektet, vilket i sådant fall bör ske genom att museet tillförs ytterligare grundbelopp i sitt ordinarie statsbidrag. Genom ett sådant anslagsförfarande får museet önskad kontinuitet för sin planering samtidigt som den fortsatta finansieringen genom insamlade medel möjliggörs för kommande år.

Varvsmuseum i Göteborg

Motion 1983/84:1225

I motionen framhålls vikten av att en teknisk och industriell tradition och miljö som håller på att försvinna dokumenteras. Motionären erinrar om att Svenska Varv AB har tagit initiativ till ett projekt för att till eftervärlden bevara en levande bild av varvsindustrin. Han redovisar projektets uppläggning och den hittillsvarande verksamheten. Planerna på ett varvsmuseum i Göteborg stöds enligt motionären av representanter från övriga varvsstäder. I motionen anförs följande.

För första gången i Sverige planeras ett museum, där alltifrån starten universitet, företagsledning, anställda, fackliga organisationer, arkivpersonal och museiexperter arbetar mot samma mål. Vi har en möjlighet att till eftervärlden spara historien om industrins framväxt och utveckling, även sedd ur den anställdes förhållanden.

Plikten mot generationer före oss och ansvaret inför framtiden måste ge oss medel att slutföra arbetet med att skapa och driva världens första varvsmuseum i autentisk miljö.

Tidigare behandling av förslag om ett varvsmuseum

Kulturutskottet har åren 1981 och 1983 behandlat förslag om inrättande av ett varvsmuseum i Göteborg. Vid behandlingen hösten 1983 erinrade utskottet (KrU 1983/84:5) om det yttrande som statens kulturråd år 1981 avgivit över det då aktuella förslaget om ett varvsmuseum med ställning som riksmuseum. Kulturrådet anförde häri bl. a. att rådet har den principiella inställningen att varje näringsgren bär ansvaret för dokumentationen av sin egen historia. Svenska Varv har redan på ett förtjänstfullt sätt tagit ett ansvar genom det arbete som utförts inom projektet. Insamlingen av föremål och arkivalier har enligt Göteborgs museinämnds bedömning skett systematiskt och med iakttagande av nödvändig restriktivitet.

Kulturrådet konstaterade vidare att projektet överensstämmer väl med de kulturpolitiska mål som riksdagen antagit. Kulturrådet anförde vidare följande.

Det är dock kulturrådets mening att de knappa resurserna inom museiområdet inte bör splittras upp på för många enheter. En samordning med

respektive regionmuseum bör därför i första hand ses som den mest praktiska och effektiva lösningen. Detta resonemang låg också bakom statsmakternas beslut då regionmuseireformen påbörjades år 1977. Det finns anledning att i dag än starkare hävda detta synsätt eftersom reformen ännu inte fullföljts enligt de ursprungliga intentionerna.

Sammanfattningsvis finner kulturrådet att tankarna på ett varvsmuseum i Göteborg oavsett dess regionala eller centrala ställning är ytterst fruktbara och stimulerande för den fortsatta utvecklingen av svenskt museiväsende under 80-talet. Kulturrådet vill därför återkomma i frågan och delar Göteborgs museinämnds uppfattning att en kommitté bör tillsättas med uppdrag att utarbeta ett detaljerat förslag rörande ett varvsmuseum. Kommittén, i vilken representanter för bl. a. Göteborgs museer och Svenska Varv bör ingå, bör ingående pröva alternativa handlingslinjer vad gäller finansiering och organisation av ett varvsmuseum.

I sitt betänkande år 1983 redovisade utskottet att kommunstyrelsen i Göteborg i maj 1982 tillsatt en kommitté med uppdrag att närmare utreda frågan om ett eventuellt varvsmuseum i Göteborg. Utskottet påpekade också att utskottet år 1981 understrukit att det är viktigt att en teknisk och industriell tradition och miljö på olika områden som är stadda i förändring kan sparas och att samhällets kulturpolitiska mål bl. a. innebär att insatserna för att bevara och föra kulturtraditionerna vidare skall gälla hela samhällets historia.

Utskottet avstyrkte såväl hösten 1981 som hösten 1983 motionsförslagen. Riksdagen följde utskottet.

Centralt arkiv för patientjournaler

Motion 1983/84:1650

Motionärerna tar upp förslagen i journalutredningens delbetänkande (Ds S 1982:5) Bevarande av journaler m. m. och menar att utredningen borde ha belyst möjligheterna att sammanföra det medicinska journalmaterialet till ett centralt arkiv. De anger följande skäl för sin uppfattning.

Genom den ökade rörligheten kommer många människor i kontakt med sjukvård inom olika landstingsområden. Ett centralt arkiv för samtliga journalhandlingar enligt anvisningen 100 år efter födelsedatum skulle ge en mer lättillgänglig patientinformation.

Vidare skulle ett centralt arkiv underlätta för släktforskare att ta del av sina förfäders journaler. Det skulle ge bättre möjligheter för sådan forskning som belyser genetiska frågeställningar.

Möjligheten att göra rationaliseringar i rutiner ökar med stor driftvolym och van personal. Lokalkostnaderna kan minimeras genom att utrymda lokaler används. Motionärerna anger som exempel nedlagda regementen, kaserner, utrymda äldre sjukhus och fabriksanläggningar.

Bestämmelser rörande medicinska arkiv

Enligt bestämmelser i kommunallagen (1977:179) och sjukvårdslagen (1962:242) skall de handlingar som tillhör landstingskommunens arkiv vårdas och förtecknas. Föreskrifter om arkivvården meddelas av landstingskommunen, i den mån inte annat är särskilt föreskrivet. På regeringens uppdrag har riksarkivet i samråd med de båda kommunförbunden utarbetat normalförslag för arkivvården i kommuner och landstingskommuner. Regeringen har vidare uppdragit åt riksarkivet att, i den mån det behövs, utfärda allmänna råd om arkivvården. Enligt det normalförslag till arkivreglemente som har utarbetats och som med smärre justeringar antagits av landstingskommunerna, ansvarar varje landstingskommunal myndighet för sitt arkiv, i den mån det inte har överlämnats till annan myndighet. Enligt reglementet beslutar myndigheten själv om gallring, såvida annat inte är särskilt föreskrivet.

Det ankommer sålunda på landstingskommunerna att besluta om vården och därmed även om gallringen av sina arkiv. Detta gäller även de medicinska arkiven.

Utredningsförslag

Journalutredningen tar i delbetänkandet (Ds S 1982:5) Bevarande av journaler m. m. upp frågor om bevarande och gallring av vissa medicinska patienthandlingar. Den privata hälso- och sjukvårdens patientmaterial berörs inte i betänkandet. Utredningens förslag innebär bl. a. att av läkare förda journaler i sluten eller öppen vård inom hälso- och sjukvården skall bevaras under patientens livstid samt under ytterligare fem år efter dödsfallet. En plockgallring av handlingar skulle ske efter tre år.

Journaler beträffande patienter som endera varit döda i fem år eller som enligt födelseuppgiften skulle vara 100 år eller äldre föreslogs plockgallras varefter de skulle bevaras för framtiden.

Utredningen anser att sjukvårdshuvudmannen även fortsättningsvis bör ansvara för förvaringen av journalerna.

Beträffande den aktuella arkivsituationen anger utredningen att det år 1980 fanns ca 210 hyllkilometer journaler i sjukvårdshuvudmännens arkiv. Härav förvarades ca två tredjedelar på akutsjukhusen för kroppssjukvård. Utredningen beräknar att journalarkiven växer med drygt 12 hyllkilometer per år. Kostnaden för arkiveringen beräknades för år 1980 uppgå till 153 milj. kr.

Betänkandet har remissbehandlats och bereds f. n. inom regeringskansliet.

Journalutredningen har i september 1984 i betänkandet (SOU 1984:73) Patientjournalen föreslagit en helt ny lag – lagen om patientjournaler.

Betänkandet remissbehandlas f. n.

Invandrarmuseum i Norrköping

Motionerna 1983/84:1667 och 1983/84:2279

Motionärerna anser att det finns ett stort behov av att dokumentera invandringens historia och att därför ett invandrarmuseum bör inrättas och förläggas till Norrköping. De skisserar ett blivande museums uppbyggnad och uppgifter.

I museet bör ingå dels dokumentation av invandringen, dels skildring av hemlandskulturen. Vidare bör museet omfatta ett dokumentationscentrum, bibliotek och arkiv.

Motionärerna menar att ett invandrarmuseum skulle kunna bidra till att förstärka de internationella kontakterna och kunna bli en turistattraktion.

Ett invandrarmuseum är, säger motionärerna, inte bara en angelägenhet för Norrköpings kommun och Östergötlands län; det måste betraktas som en nationell angelägenhet.

Utredningsförslag

Invandrarpolitiska kommittén föreslår i sitt slutbetänkande (SOU 1984:58) Invandrar- och minoritetspolitiken ett utbyggt organisations- och kulturstöd. Detta innefattar bl. a. ökad satsning på kulturområdet, vilket innebär att särskilt stöd – utöver vad som kan utgå enligt ordinarie stödformer – för invandrares och minoriteters kulturverksamhet. Vidare föreslås att kulturrådets roll för invandrares och minoriteters kulturliv markeras samt att invandrare får ökat inflytande inom kulturrådets ansvarsområde.

Något särskilt invandrarmuseum föreslås inte.

Tidigare behandling av förslag om arkiv för invandrarkulturen

Utskottet har åren 1975 och 1980 (KrU 1975/76:17, KrU 1980/81:5) avvisat förslag som syftade till att ett arkiv för invandrarkulturen skulle inrättas. Riksdagen följde vid båda tillfällena utskottet. Vid behandlingen år 1980 uttalade utskottet bl. a. att i ett läge då många främmande kulturer möter den svenska är kännedom om och förståelse för de olika invandrargruppernas kulturella bakgrund av stor betydelse för den framtida utvecklingen. Det är också från rent kulturhistorisk synpunkt angeläget att dokument och föremål som belyser invandringen till Sverige bevaras. Utskottet betonade det ansvar som vilar på svenska myndigheter, främst riksarkivet och kulturrådet, att stödja och stimulera invandrargrupperna i deras arbete med att inventera, insamla och vårda material som belyser invandrarnas kultursituation.

Cirkusmuseum

Motion 1983/84:2276

Den dokumentation som finns om cirkuskonsten bör enligt motionären bevaras. Hon anför att det finns material om cirkuskonsten vid Cirkusakademien i Stockholm. Det finns dock risk för att detta material skingras på grund av knappa ekonomiska resurser. Motionären pläderar för att ett cirkusmuseum tillskapas och hänvisar till att denna fråga diskuterats i bl. a. Gävle.

Vissa uppgifter i anslutning till motionen

Akademien för cirkuskonstens bevarande – Cirkusakademien – är en sammanslutning som bildades år 1973. Cirkusakademien skall enligt sina stadgar inte ha fler än 48 ledamöter, vilka inte får ha en yrkesmässig anknytning till cirkusvärlden. Akademien har till syfte att stödja cirkusverksamheten i Sverige och verka för att cirkus blir en i Sverige erkänd konstart. Vidare söker Cirkusakademien sprida kännedom om cirkuskonsten och främja intresset för denna konstart.

Cirkusakademien har genom olika donationer fått ett omfattande arkivmaterial som belyser cirkuskonsten.

Verksamheten vid arkivet bedrivs till största delen på ideell bas. Cirkusakademien erhöll från kulturrådet ett anslag om 30 000 kr. i hyresbidrag för år 1983.

Cirkusakademien har i augusti 1984 hos utbildningsdepartementet ansökt om att få 40 000 kr. i årligt hyresbidrag.

I rapporten (1981:1) Samhället och cirkusen som utarbetats på uppdrag av kulturrådet föreslogs vissa åtgärder för att förenkla bestämmelserna och myndighetsanvisningarna vid anordnandet av cirkusföreställningar. I rapporten redovisas bl. a. Nordiska rådets behandling år 1975 av ett medlemsförslag om en samnordisk insats för främjande av cirkuskonsten. Nordiska rådet avslog på rådets kulturutskotts förslag medlemsförslaget. Utskottet betonade dock vikten av att det rikhaltiga material av cirkushistoriskt intresse som under årens lopp ihopbragts av olika cirkusar och enskilda artister i Norden inte skingras och därmed går förlorat för forskningen och den stora allmänheten. Utskottet menade att de i de nordiska länderna förefintliga samlingarna borde omhändertas på lämpligt sätt och av lämplig institution i första hand på nationellt plan, t. ex. av nationalmuseum såsom i Danmark.

I rapporten omnämns också att det i dansteaterutredningens förslag om cirkusbyggnaden på Djurgården framförts önskemål om att det vid ombyggnaden av Cirkus kommer att beredas goda utrymmen för Cirkusakademiens stora och för vårt land unika cirkusarkiv. Detta var då mera provisoriskt inrymt i två små rum ovanför det tidigare cirkuskaféet.

Utskottet

Kalmar läns museum har sedan år 1980 ansvarat för bärgningen av regalskeppet Kronan som förliste år 1676 utanför Öland.

I motion 641 (s) önskas ett ökat statligt stöd till projektet Kronan och till bevarande av de föremål som bärgas.

Utskottet har i det föregående lämnat en redogörelse för projektet Kronan. Av denna framgår bl. a. att staten genom insatser från marinen, kustbevakningen, statens sjöhistoriska museum, länsstyrelsen i Kalmar län och riksantikvarieämbetet aktivt medverkat och lämnat avsevärt stöd till projektet. I sina remissvar erinrar riksantikvarieämbetet och statens sjöhistoriska museum härom. De båda remissinstanserna anser att insatserna för Kronan måste ställas i relation till övriga behov av marinarkeologiska undersökningar. Riksantikvarieämbetet uttalar att marinarkeologiska undersökningar är resurskrävande inte enbart genom att de fordrar specialutbildad personal och dyrbar teknisk utrustning. Handhavandet av vrakdelar och andra skeppsfynd ställer stora anspråk på konserveringsutrustning, lagerlokaler och lokaler för utställning.

Kalmar läns museum förordar ett statligt stöd till Kronanprojektet genom att museet tillförs ytterligare ett grundbelopp i sitt ordinarie statsbidrag. Som skäl härför anger museet att det genom ett sådant anslagsförfarande skulle få önskad kontinuitet för sin planering.

Projektet Kronan är uppenbarligen av stort kulturhistoriskt värde. Sjöhistoriska museet framhåller att många av föremålen är av stort intresse och att själva undersökningen har medfört såväl en teknik- som en metodutveckling. Utskottet förutsätter att visst stöd från statliga myndigheter även i fortsättningen kommer att lämnas på samma sätt som hittills. Med hänsyn bl. a. till vad riksantikvarieämbetet och sjöhistoriska museet anfört anser utskottet att riksdagen inte bör göra något uttalande med anledning av motion 641.

Möjligheterna att täcka in ytterligare områden och inrätta nya museer härför bör enligt fyra motioner undersökas. Motion 1225 (m) tar upp frågan om ett varvsmuseum i Göteborg. Motionerna 1667 (m, s) och 2279 (fp) gäller ett invandrarmuseum i Norrköping medan motion 2276 (c) för fram tanken på ett cirkusmuseum.

Med anledning av samtliga dessa motioner vill utskottet erinra om att kulturministern i budgetpropositionen (prop. 1983/84:100 bil. 10 s. 57 f.) uttalar att det finns skäl att överväga vissa övergripande museipolitiska frågor mot bakgrund bl. a. av det regionala museiväsendets utveckling. En grundläggande fråga är, sägs det, vilka krav som det finns anledning att ställa på de centrala museerna i deras egenskap av centrala organ på museiområdet.

Enligt vad utskottet erfarit är avsikten att en översyn av angivet slag skall inledas under hösten 1984.

Förslag om inrättande av ett varvsmuseum i Göteborg har utskottet behandlat år 1981 och 1983. I det föregående har utskottet ingående

redovisat sina tidigare ställningstaganden. Vid behandlingen hösten 1983 (KrU 1983/84:5) påpekade utskottet att kommunstyrelsen i Göteborg år 1982 tillsatt en kommitté med uppdrag att närmare utreda frågan om ett eventuellt varvsmuseum i Göteborg. Enligt vad utskottet har inhämtat kommer kommittén att lämna sitt förslag under hösten 1984. Med hänsyn härtill och till vad utskottet tidigare anfört anser utskottet att riksdagen inte bör göra något uttalande med anledning av motion 1225.

I detta sammanhang noterar utskottet som värdefullt den samverkan kring projektet som sker mellan företrädare för branschen och kommunen.

När det gäller önskemålen i motionerna 1667 och 2279 om ett invandrarmuseum i Norrköping vill utskottet erinra om att invandrarpolitiska kommittén i betänkandet (SOU 1984:58) Invandrar- och minoritetspolitiken föreslår en ökad satsning på kulturområdet för invandrares och minoriteters kulturverksamhet. Förslaget innebär även att kulturrådets roll för invandrares och minoriteters kulturliv markeras. Betänkandet remissbehandlas f. n. Med hänsyn härtill och det ovan nämnda översynsarbetet avstyrker utskottet motionerna.

I detta sammanhang vill utskottet erinra om att utskottet (KrU 1980/81:5) hösten 1980 med anledning av förslag om ett arkiv för invandrarkulturen betonade det ansvar som vilar på svenska myndigheter, främst riksarkivet och kulturrådet, att stödja och stimulera invandrargrupper i deras arbete med att inventera, insamla och vårda material som belyser invandrarnas kultursituation. Av betydelse härvidlag är även det arbete som bedrivs inom ramen för projektet Samtidsdokumentation vid kulturhistoriska museer – SAMDOK.

Akademien för cirkuskonstens bevarande – Cirkusakademien – är en privat sammanslutning som har till syfte att stödja cirkusverksamheten i Sverige och verka för att cirkus blir en i Sverige erkänd konstart. Genom olika donationer har Cirkusakademien fått ett omfattande arkivmaterial som belyser cirkuskonsten.

Cirkusakademien har i augusti 1984 hos utbildningsdepartementet ansökt om att få 40 000 kr. i årligt hyresbidrag.

De ansträngningar som från olika håll görs för att bevara Cirkusakademiens arkiv är väl värda stöd. Utskottet ser det som naturligt att kulturrådet beaktar frågan om arkivets fortbestånd framöver. Med hänvisning till vad som anförts i det föregående om Cirkusakademiens verksamhet samt till den aviserade översynen av centralmuseernas uppgifter finner utskottet att motion 2276 inte bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

I motion 1650 (c) föreslås en utredning av möjligheten att sammanföra det *medicinska journalmaterialet till ett centralt arkiv förlagt till Jönköping*. Motionärerna kritiserar journalutredningen för att utredningen inte belyst frågan om upprättandet av ett centralt arkiv i det delbetänkande som avlämnades år 1982. Utskottet vill erinra om att journalutredningen nyligen har avlämnat sitt slutbetänkande. Detta är f. n. föremål för remissbehand-

ling. Det fortsatta beredningsarbetet bör inte föregripas. Med hänsyn härtill avstyrker utskottet motionen.

Utskottet hemställer

1. beträffande *stöd till projektet Kronan*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:641,
2. beträffande *varvsmuseum i Göteborg*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:1225,
3. beträffande *invandrarmuseum i Norrköping*
   att riksdagen avslår motionerna 1983/84:1667 och 1983/84:2279,
4. beträffande *cirkusmuseum*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:2276,
5. beträffande *centralt arkiv för patientjournaler*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:1650.

Stockholm den 16 oktober 1984

På kulturutskottets vägnar
INGRID SUNDBERG

Närvarande: Ingrid Sundberg (m), Ing-Marie Hansson (s), Tyra Johansson (s), Karl Boo (c), Lars-Ingvar Sörenson (s), Maja Bäckström (s), Lars Ahlmark (m), Stina Gustavsson (c), Berit Oscarsson (s), Gunnar Thollander (s), Gunnel Liljegren (m), Jan-Erik Wikström (fp), Eva Hjelmström (vpk), Anders Nilsson (s) och Lars Hjertén (m).

minab/gotab Stockholm 1984 79068